

Francesc M. Rotger

El coneixement humà és ple de convencions i la Història no és una excepció. Els especialistes varen decidir, ja fa temps, que, amb la Revolució Francesa (1789), s'inicia l'època que estem vivint ara, o sia, l'Edat Contemporània. De les pel·lícules que tenen qualche cosa a veure amb la Història, que són moltes, és obvi que la immensa majoria s'ambienten al llarg d'aquests darrers dos segles i busques. Per diverses raons. Per exemple: perquè els Estats Units, la superpotència (cinematogràfica) per excel·lència, han produït un bon nombre de llargmetratges sobre els episodis de la seva trajectòria com a país, que comença el 1776, amb la seva declaració d'independència. Perquè el nostre passat més recent; els anys de la nostra infantesa o de la nostra joventut, o de la infantesa i la joventut dels actuals directors de cinema, formen part, lògicament, d'aquesta mateixa era. I, possiblement, perquè, tot i les seves compli-

cacions, segurament resulta més senzill situar un rodatge a l'Espanya o a l'Argentina dels anys cinquanta que a Camèlot o a l'Atenes d'abans de Crist.

Això precisament, és a dir, tornar a l'Espanya de la postguerra o a l'Argentina de Perón, és el que han fet dos realitzadors destacats, tot i que de personalitats i trajectòries bastant diferents. Amb la curiositat que els argentins surten a la pel·lícula de José Luis Garci (els personatges d'un director de cinema i una actriu) i Espanya i els espanyols a la pel·lícula d'Adolfo Aristarain: és el país on s'exilia el protagonista i on transcorre l'acció quan se situa als nostres dies. *Tíovivo* c. 1950, de Garci, resulta irregular, com sol passar amb moltes creacions compostes de diferents narracions curtes; encara que, indiscutiblement, amb la participació d'un bon grapat d'interprets excel·lents. La seva visió d'aquells anys, és veritat, sembla idealitzada, de vegades irreal; però crec que recull algunes de les qüestions més penoses de l'època: la pobresa, les deten-

cions, les penes de mort. També l'Argentina dels cinquanta o els seixanta a *Roma*, d'Aristarain, respon a la subjectivitat del realitzador. Però ens proporciona unes pinzellades de les situacions polítiques prou interessants, des del període d'Evita fins als antecedents del retorn del seu marit a la presidència del país. Tot i la nostra ignorància d'aquelles qüestions, a aquest costat de l'oceà. O justament per això.

Ja que parlem de l'Amèrica Llatina, com no fer-ho de *Diarios de motocicleta*, de Walter Salles, una altra pel·lícula ambientada als cinquanta, i de la qual el seu personatge principal (interpretar pel mexicà Gael García Bernal) és un jove Ernesto Guevara, uns pocs anys abans de convertir-se en un dels màxims dirigents de la Revolució cubana amb el sobrenom de "Che". Un altre episodi de la història americana és el que recull *El Álamo*, una nova versió del llargmetratge dirigit i protagonitzat per John Wayne, amb la presència, una mica sorprenent, del català Jordi Mollà. ■